

מה שבין האדם לשכלו / מאת גיא עמיר

זוהי פואמה שעל החיים, על השכל ומה שבינו לאדם
פואמה טריוויאלית, לא מבטאת מה שאין, לא מחדשת דבר, לא מגלה יש מאין
אך נסתר הנושא בחיי היום יום, בקלעים מתחבא
חומק הוא מבין אצבעות הידיים
מכאן תחילתו ומכאן, מראשיתו, אספר

העולם הוא דינאמי, לעולם לא מפסיק
אין ספור מקצבים מתמזגים לאחד
בדיוק כמו נהר עם זרמים מתלכדים, שאינו יכול להפסיק תנועתו
כיצד נבינהו, כיצד ניראהו והרי, שאינו חדל מתנועה
רק כשיידום, יעצור, נתבונן, נבין ונדע

ובכך, כוחו של השכל ומכך, נהיה האדם
מכיוון שיכול לעצור את הזמן
מכיוון שיכול להכיל, את כול הזמנים בתוכו
ומתוך הכרה נפרדת, שאינה כפופה לתנועה
יכול הוא לצאת מהרצף, להבין קיומו, לזהות מה היה

בשכלו, אדון הוא לזמן האדם
בגופו, כפוף לזמני הזרימה
והרי אינו יכול לעצרה, הוא קשור לה בחומר
אינו מתגלם מזמן זה לאחר, הוא שייך לנהר החיים
איתו הוא זורם, מתכלה וחוזר

אך לא זה השכל, זה נע בתוכו
כשאינו תלוי בזרמיו של הזמן
מתפתל, יכול לעצור, לעמוד במקום ולחזור
לנוע מנגד, למהר, להקדים את זמנו
להיות כפוף לדחפיו, אדון לעצמו

כשמול פרשת דרכים יעמוד, ירצה להגיע לכלל החלטה
ישקול ויחשוב ויראה, מה בזה טוב
בשמאל, בימין, מה נכון, מה מתאים
אך, במידה ואלו זהים ואם על עצמו בלבד יסתמך ואין יתרון לאחד הצדדים
אנא יפנה?

יישאר האדם במקום, במידה והשכל הוא זה היחיד השולט
לא תוכל לבוא החלטה!
יישב עם שכלו ויבחן פתרון
באיזה צד התועלת? ישאל
ימשיך ויחשוב וישקול עד אין קץ

במערכה זו, תפקידו הוא ראשי, השכל הוא רם מעלה
אך כשהלז לא יידע אנא יפנה, הרצון, יהיה זה שיבוא לעזרה
בזיהוי הרצון, קרבה לאחד הצדדים
לבחירה אחת, יותר משנייה
ילך האדם באחת הדרכים, שהם הרי שם ממילא

כשישנו הרצון, לעולם לא יהיו הם זהים הצדדים
כשמתחילים ברצון, זה בהתאם לתחושה
רצונו, הוא זה המגדיר האדם, בדרך בה ירצה הוא ללכת
מעולם, ישאף הוא להיות עם הזרם
לנוע יחדיו עם נהר החיים

הרצון, נפרד מהשכל, השכל, הוא זה המזהה הרצון
עוצר הוא, בוחן התחושה שהייתה
אך זה ההסבר שייתן, לא ניתן לעגנו בחייו של אדם
ורק אם נשאל, מי שואל? ועל מה? ומתי?
אז נחזור שוב הביתה

אם ברצונותיו יתמוך ויזהה תחושתו של אדם
אז, ילך הוא בדרך
ואם לא, ילך בדרך גם, אך נגד עצמו, רצונו שזיהה
לעיתים, ילך הרצון בניגוד לשכלו
אך השכל יודע עובדות, לעיתים, מרחיקו מרצונו

במציאות, העולם הוא זו שתמיד בתנועה
השכל, הוא זה שתמיד יעצור
תלוי באוויר, לעיתים ללא שורש או קשר
התחושה ממשית, מוחשית היא, קשורה לחיים בכול נים, בכול רגב
קונקרטיות זו, לא ניתן בלעדיה

אז, כשאדם מרגיש מדשדש במקום, במצב קיומי
ישנו הרצון, ישנה התחושה והשכל, מוציא הקשרו מהזמן
הוא יכול לדמיין ולראות את הסוף
בכוחו להשלות שהכול בנגיש, שהכול אפשרי
הכול בשווה וניתן להגיע

אך כשדמיון נעתק משורשו, יתעוור האדם, לא יראה
אינו עוד קונקרטי לזו התחושה שהשכל זיהה
היה צריך להראות לעצמו, כיצד יראו הם חייו
אך אבד בשכלו, ללא גבול בנמצא
מרחביו עצומים הם, ממשיכים בחלל ללא סוף

יכנס הדמיון לנעליו של מצב, אליו נבקש להגיע
זה תפקידו, בכוחו לראותנו כפי שאנחנו, יראה בדיוק מקומו של אדם
השכל, הוא זה שיפרוץ הגבולות
נעשה בו שימוש לראות השינוי, שלא נתקבע
אך זאת בזהירות יתרה, שלא נסחף לגבולות הפנטזיה, שם לא נוכל להיות

אולם זה הדמיון, השחקן החדש, יוצר הוא תהום עמוקה
כשאני פה ורוצה להיות שם, ישנו פער
זה אינו ברור מאליו, זוהי אירוניה, צריך לראות ההומור בדבר
זהו הפער בין האין ליש, המצוי לרצוי, שיש למלאו
כשאיני מסוגל לראותו ולצחוק, לבטח אטבע

כי מול הדמיון לאותו הרצון, עולים חששות מתבוסה
חלל התהום יתמלא חרדה
כשיוכל האדם לראותו ולצחוק, לבטח יהיה מסוגל
והרי בזה תפקידו של הומור, למלא אותו פער לגשר התהום
לקדם האדם לקראת הגשמה, לקראת שנפשו חפצה

ובכן רבותי, זה שכלו של אדם ואלו כליו
עשו במ שימוש בתבונה
זהו מה שבינו לבין החיים, לבין העולם
הילכו עם הזרם, עצרו את הזמן, השתמשו ברצון, בדמיון
ראו את הסוף ולבסוף, צחקו